

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 4 grudnia 2019 r.

Pozycja 64

POSTANOWIENIE z dnia 20 listopada 2019 r. Sygn. akt SK 26/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych – przewodniczący
Piotr Pszczółkowski – sprawozdawca
Stanisław Rymar
Piotr Tuleja
Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 listopada 2019 r., skargi konstytucyjnej L.D. o zbadanie zgodności:

art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666, ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., przewidującego, że uprawniony, którego majątkowe prawa autorskie lub prawa pokrewne zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu lub przedmiotu prawa pokrewnego, w części obejmującej żądanie naprawienia szkody z tytułu naruszenia majątkowych praw autorskich lub pokrewnych poprzez zapłatę sumy pieniężnej przenoszącej wartość stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu lub przedmiotu prawa pokrewnego, z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072 oraz z 2019 r. poz. 125) umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 29 marca 2017 r. L.D. wniósł o stwierdzenie, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

(Dz. U. z 2016 r. poz. 666, ze zm.; dalej: prawo autorskie), w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., przewidujący, że uprawniony, którego majątkowe prawa autorskie lub prawa pokrewne zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu lub przedmiotu prawa pokrewnego, w części obejmującej żądanie naprawienia szkody z tytułu naruszenia majątkowych praw autorskich lub pokrewnych poprzez zapłatę sumy pieniężnej przenoszącej wartość stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu lub przedmiotu prawa pokrewnego, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną wniesiono na tle poniżej opisanego stanu faktycznego:

Skarżący od 1990 r. prowadzi działalność gospodarczą, w tym polegającą na odbieraniu programów telewizyjnych nadawanych przez inne organizacje (stacje) telewizyjne oraz na rozprowadzaniu ich w sieci kablowej. Wobec wejścia w życie art. 21¹ prawa autorskiego, skarżący rozpoczął negocjacje ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich (dalej: SFP), jako organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi (dalej: o.z.z.) dotyczące zawarcia i warunków umowy, o której mowa w tym przepisie (dalej: umowa o reemisję kablową). Podczas prowadzonych negocjacji uwidocznił się spór między skarżącym a o.z.z., w szczególności dotyczący ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego SFP. Na tle tego sporu skarżący złożył wniosek do Komisji Prawa Autorskiego (dalej: KPA). Postanowieniem z 5 listopada 2009 r. KPA ustaliła stawkę należną od skarżącego na rzecz SFP (1,6% wpływów netto uzyskiwanych przez skarżącego z tytułu reemisji kablowej, które nie obejmują opłat instalacyjnych i przyłączeniowych), a skarżący na podstawie tego rozstrzygnięcia wyliczył i przekazał swe należności za lata 2006-2010.

W czasie trwania postępowania przed KPA, SFP wystąpiło z pozwem przeciwko skarżącemu o zaniechanie naruszenia autorskich praw majątkowych i zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 79 prawa autorskiego.

Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z 2 sierpnia 2010 r. oddalił powództwo w całości, powołując się na art. 5 k.c. Sąd Apelacyjny w W. wyrokiem z 25 listopada 2010 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w przedmiotowym zakresie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania; sąd ten zarzucił sądowi niższej instancji nierozpoznanie istoty sprawy.

Następnie Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z 2 listopada 2011 r. zasądził od skarżącego tytułem odszkodowania za naruszenie autorskich praw majątkowych potrójne wynagrodzenie przewidziane w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, przy czym ustalił – stwierdziwszy brak związania rozstrzygnięciem KPA – że stawka adekwatnego wynagrodzenia wynosi 2,8% lub 2,2% przychodów netto za poszczególne lata. Po rozpoznaniu apelacji obu stron, Sąd Apelacyjny w W. w wyroku z 25 kwietnia 2012 r. nie podzielił zarzutów skarżącego w części dotyczącej odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego. Postanowieniem z 19 czerwca 2013 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżącego.

W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2015 r. (sygn. SK 32/14, OTK ZU nr 6/A/2015, poz. 84) – w którym orzeczono, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji

– skarżący złożył skargę o wznowienie postępowania. Po rozpoznaniu tej skargi Sąd Apelacyjny w W. wyrokiem z 22 grudnia 2016 r. wznowił postępowanie i zmienił wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 25 kwietnia 2012 r., uznając za zasadne żądanie zasądzenia odszkodowania z tytułu naruszenia praw autorskich w wysokości dwukrotności opłaty licencyjnej. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia sąd stwierdził, że utrata mocy obowiązującej art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie przewidującym naprawienie szkody przez zasądzenie trzykrotności stosownego wynagrodzenia nie spowodowała utraty mocy tego przepisu w pozostałym zakresie, a zatem w tej części, w jakiej przewiduje on obowiązek zapłaty sumy pieniężnej odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący wielokrotnie odwołał się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. SK 32/14, stwierdzając, że podniesione w uzasadnieniu tego orzeczenia argumenty są adekwatne do oceny konstytucyjności nadal obowiązującej regulacji przewidującej zapłatę ryczałtu odszkodowawczego odpowiadającego dwukrotności stosownego wynagrodzenia. W uzasadnieniu wszystkich sformułowanych przez niego zarzutów skarżący podniósł, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego nadal umożliwia dochodzenie roszczeń o charakterze odszkodowawczym, których wysokość przewyższa wartość szkody powstałej w wyniku naruszenia autorskich praw majątkowych.

Po pierwsze, skarżący podniósł zarzut naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej wywodzonej z art. 2 Konstytucji. Skarżący wskazał, że realizacja przez uprawnionego, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, żądania określonego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, może prowadzić do uszczuplenia majątku naruszonego w wysokości rażąco wyższej niż wysokość poniesionej przez uprawnionego szkody, a tym samym powodować bezpodstawne wzbogacenie uprawnionego (zob. art. 405 k.c.). Zdaniem skarżącego, nałożenie obowiązku naprawienia szkody na poziomie przekraczającym jej wysokość jest sprzeczne z wynikającą z zasady sprawiedliwości społecznej zasadą słusznego i sprawiedliwego odszkodowania. Skarżący podkreślił, że odszkodowanie przysługujące w przypadku naruszenia autorskich praw majątkowych powinno mieć tylko funkcję kompensacyjną, a nie służyć wzbogaceniu uprawnionego. Kwestionowana regulacja wprowadza swoistą karę cywilną, zarówno w przypadku zawinionego, jak i niezawinionego naruszenia autorskich praw majątkowych, a więc nadaje naprawieniu szkody charakter represyjny. Skarżący dodał, że przewidziana w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego instytucja wyklucza z jednej strony możliwość oceny przyczynienia się pokrzywdzonego do wyrządzenia szkody i jej wysokości (art. 362 k.c.), z drugiej – powołanie się przez naruszonego na okoliczności wyłączające lub ograniczające bezprawność jego działania oraz okoliczności wyłączające lub ograniczające jego winę.

Skarżący, odwoławszy się do sprawy, na kanwie której wystąpił ze skargą konstytucyjną, i opisawszy uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie reemisyjii kablowej, wskazał, że regulacja art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego prowadzi do nierównego traktowania obu stron stosunku prawnego (tj. operatora telewizji kablowej i o.z.z.). Ustawodawca nie wyważył należycie interesów każdej ze stron i zastosował niewspółmierny środek naprawienia szkody. Skarżący podniósł, że taka regulacja może doprowadzać do ograniczenia działalności gospodarczej w przedmiotowym obszarze, nawet do zaprzestania prowadzenia działalności operatorskiej przez przedsiębiorcę, a także do ograniczenia dostępu obywateli do dóbr kultury oraz dorobku naukowego.

Po drugie, skarżący postawił zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego oraz z zasady sprawiedliwości społecznej (art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji). Jego zdaniem, środek wprowadzony w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego jest nadmierny i niekonieczny, gdyż ustawodawca przyznał uprawnionym inne skuteczne środki ochrony ich praw (określone w art. 79 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 3 lit. a oraz ust. 3 prawa autorskiego, a także środki karne z tytułu narusze-

nia autorskich praw majątkowych pełniące funkcje prewencyjno-represyjne, rozdział 14 prawa autorskiego). Skarżący stwierdził, że te inne instytucje i środki są dostatecznie skuteczne z punktu widzenia naprawienia szkody wyrządzonej przez naruszenie praw autorskich, a stanowią mniej dolegliwą ingerencję w prawa naruszonego niż odszkodowanie ryczałtowe wynikające z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego.

Po trzecie, skarżący podniósł, że regulacja wynikająca z zaskarżonego przepisu narusza konstytucyjne prawo do własności oraz równej ochrony własności i innych praw majątkowych (art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji). Zarzut ten skarżący uzasadnił łącznie z zarzutem naruszenia prawa do równego traktowania przez władze publiczne oraz niedyskryminacji (art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji). Wskazał na zróżnicowanie w obrębie różnych kategorii podmiotów. Przede wszystkim, odwoławszy się do wyroku TK w sprawie o sygn. SK 32/14, skarżący stwierdził, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego prowadzi do rażącego naruszenia równowagi między stronami stosunku zobowiązaniowego (naruszyciel praw – uprawniony do tych praw). Nadto stwierdził, że kwestionowane unormowanie różnicuje naruszcycieli praw autorskich oraz naruszcycieli praw własności przemysłowej, podczas gdy podmioty te znajdują się „w niezwykle zbliżonej sytuacji”. Jak podkreślił, naruszcyciel praw własności przemysłowej znajduje się w lepszej sytuacji, gdyż: a) odpowiada jedynie za zawinione naruszenia, podczas gdy naruszcyciel praw autorskich odpowiada zarówno za zawinione, jak i niezawinione; b) zobowiązany jest do zapłaty sumy pieniężnej stanowiącej w rzeczywistości jedynie nieuiszczoną opłatę licencyjną lub inną, podczas gdy naruszcyciel praw autorskich zobowiązany jest do zapłaty dwukrotności stosownego wynagrodzenia.

2. Prokurator Generalny, w piśmie z 30 stycznia 2019 r., wniósł o: 1) stwierdzenie, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która w sposób zawiniony naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 2 Konstytucji; 2) umorzenie postępowania w pozostałym zakresie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK).

Przede wszystkim Prokurator Generalny stwierdził, że postępowanie w zakresie uregulowanego w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego roszczenia przysługującego w przypadku niezawinionego naruszenia autorskich praw majątkowych podlega umorzeniu ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia. Postępowanie w niniejszej sprawie toczy się w trybie tzw. kontroli konkretnej, a przedmiotem postępowań w sprawie skarżącego przed sądami powszechnymi było roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej zawinionym naruszeniem autorskich praw majątkowych. Nie ma zatem podstaw, by Trybunał rozstrzygał o art. 79 ust. 1 pkt 3 prawa autorskiego w zakresie, w jakim dotyczy on odpowiedzialności za naruszenia niezawinione.

Zdaniem Prokuratora Generalnego, niedopuszczalne jest także wydanie wyroku co do zarzutu niezgodności kwestionowanego unormowania z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, gdyż skarżący nie poparł tego zarzutu adekwatnymi dowodami. Prokurator wskazał, że w uzasadnieniu skargi brak jest szczegółowego omówienia podobieństw i różnic między prawami autorskimi oraz prawami własności przemysłowej. Dodał, że samo przedstawienie różnic w porównywanych roszczeniach odszkodowawczych, sformułowanie tezy o naruszeniu art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz odwołanie się do poglądów doktryny krytycznych względem przyjętego w zaskarżonym przepisie rozwiązania nie jest równoznaczne z wykazaniem jego niekonstytucyjności. W ocenie Prokuratora, brak przedstawienia przez skarżącego dowodów na

poparcie zarzutu jest szczególnie widoczny w odniesieniu do art. 32 ust. 2 Konstytucji, gdyż w tym zakresie skarżący nie przytoczył żadnej odrębnej argumentacji. Konkludując, Prokurator uznał, że skarżący nie spełnił wymagań określonych w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Przystępując do oceny merytorycznej zarzutów w sformułowanych skardze, Prokurator Generalny uznał, że analogiczny problem konstytucyjny był przedmiotem oceny w wyroku TK z 23 czerwca 2015 r. (sygn. SK 32/14), odwołał się do ustaleń tam poczynionych. Nadto przedstawił orzeczenia Sądu Najwyższego (postanowienie z 15 maja 2015 r., sygn. akt V CSK 41/14, wyrok z 10 listopada 2017 r., sygn. akt V CSK 41/14, wyrok z 20 stycznia 2016 r., sygn. akt IV CSK 484/15) oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyrok z 25 stycznia 2017 r., C-367/15). W oparciu o ustalony stan prawny, poglądy judykatury oraz doktryny, Prokurator przeanalizował, czy kwestionowana regulacja jest proporcjonalna.

Prokurator Generalny stwierdził, że wprowadzenie do prawa autorskiego roszczenia o naprawienie wyrządzonej w sposób zawiniony szkody poprzez zapłatę dwukrotności stosownego wynagrodzenia stanowi dla uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych efektywny instrument ochrony. W jego ocenie, ingerencja w sferę własności i innych praw majątkowych osoby dopuszczającej się naruszenia praw autorskich jest uzasadniona przede wszystkim bezprawnością jej działania, a nadto jest konieczna dla realizacji konstytucyjnie uzasadnionego celu ustawy. Ustawodawca, realizując konstytucyjny obowiązek ochrony autorskich praw majątkowych, choć wprowadził roszczenie wykraczające poza podstawowy instrument prawa cywilnego, to uczynił to uwzględniając specyfikę tych praw i popełnianych na ich tle deliktów. Zdaniem Prokuratora, ingerencja tego rodzaju jest zatem adekwatna do charakteru czynu niedozwolonego i odpowiada wymaganiu posłużenia się środkiem koniecznym dla realizacji konstytucyjnie uzasadnionego celu.

Jeśli chodzi o kolejny element testu proporcjonalności, Prokurator Generalny zaznaczył na początku, że inne przewidziane w art. 79 prawa autorskiego roszczenia mają charakter obronny (zaniechanie naruszenia, usunięcie skutków naruszenia) bądź wyrównawczy (naprawienie wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, wydanie uzyskanych korzyści). Nie spełniają one natomiast funkcji prewencyjnej. Prokurator zauważył przy tym, że nawet o.z.z. nie są w stanie nadzorować, kontrolować i ujawniać każdego przypadku eksploatacji bez stosownych licencji utworów chronionych prawami autorskimi. Z tego powodu konieczne jest istnienie rozwiązań prawnych skłaniających podmioty korzystające z utworów do legalnego ich eksploatacji, bez konieczności dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

Prokurator Generalny uznał, że ograniczenie możliwości dochodzenia odszkodowania ryczałtowego na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego do wartości jednokrotnego stosownego wynagrodzenia (np. opłaty licencyjnej) stawiałoby w lepszej sytuacji prawnej sprawców naruszeń w stosunku do osób korzystających legalnie z autorskich praw majątkowych i na bieżąco uiszczających wynagrodzenia. Podkreślił, że sprawcy przez długi czas mogliby korzystać bezprawnie z cudzych praw autorskich, licząc na to, że nie poniosą konsekwencji finansowych, a w przypadku wystąpienia z roszczeniem przez o.z.z. do sądu, sankcją byłby obowiązek zapłaty należności w takiej wysokości, jaka wynikałaby z pierwotnej opłaty i ewentualnie kosztów postępowania. Prokurator zwrócił uwagę, że taka regulacja oznaczałaby dla korzystających z cudzych praw autorskich nieopłacalność zawierania umów licencyjnych, co nie stwarzałoby warunków do zdrowego rozwoju gospodarczego. Nadto dodał, że w rozważanej sytuacji istotne jest, iż składnikiem szkody uprawnionego z tytułu praw autorskich są nie tylko wysokość opłaty licencyjnej, lecz także koszty wykrycia sprawcy i dalsze wydatki związane z prowadzonym postępowaniem, nie w pełni zaliczane do kosztów sądowych. Konkludując, Prokurator stwierdził, że kwestionowana regulacja nie narusza „zasady najłagodniejszego środka”. Nie ma bowiem innego, mniej uciążliwego, który zapewniłby naprawienie szkody oraz spełniał funkcje prewencyjne.

Zdaniem Prokuratora Generalnego, art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego spełnia także zalecenia zawarte w art. 3 ust. 2 dyrektywy 2004/48/WE.

Prokurator Generalny dodał, że zgodnie z orzecznictwem sądów krajowych oraz TSUE, w obowiązującym prawie istnieją podstawy pozwalające korygować model odszkodowań ryczałtowych. Jak wskazał, w wyjątkowych wypadkach możliwe jest uznanie przez sąd dochodzonego roszczenia w postaci zasądzenia dwukrotności stosownego wynagrodzenia jako nadużycia prawa. Odszkodowanie w modelu ryczałtowym nie jest należne automatycznie i bezwarunkowo, a sprawca deliktu dysponuje instrumentami prawnymi umożliwiającymi ograniczenie ponoszonego uszczerbku majątkowego. Prokurator zaznaczył, że zaskarżony przepis nie uniemożliwia orzekania o roszczeniu wniesionym przeciwko sprawcy deliktu z wykorzystaniem zakotwiczonych w zasadzie sprawiedliwości społecznej podstawowych założeń odpowiedzialności odszkodowawczej.

Podsumowując, Prokurator Generalny stwierdził, że niezbędność wzmocnionej ochrony praw autorskich stanowi uzasadnienie ułatwienia dochodzenia związanych z nimi roszczeń, bez konieczności wykazywania wysokości szkody. Funkcjonowanie zakwestionowanej przez skarżącego regulacji nie uchybia także stawianym ustawodawcy wymaganiom tworzenia warunków zdrowego i stabilnego rozwoju gospodarczego.

3. Sejm, w piśmie swego Marszałka z 13 maja 2019 r., wniósł o stwierdzenie, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji. W pozostałym zakresie Sejm wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Sejm, podobnie jak Prokurator Generalny, ocenił spełnienie przesłanek dopuszczalności orzekania i w takim samym zakresie wniósł o umorzenie postępowania.

Przed przystąpieniem do oceny konstytucyjności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, omówiwszy kontekst normatywny kwestionowanego przepisu oraz wynikającą z niego regulację, Sejm przedstawił orzeczenia SN i TSUE, podobnie jak to uczynił w swym stanowisku Prokurator Generalny. Dodatkowo Sejm omówił wyrok SN z 7 grudnia 2017 r. (sygn. akt V CSK 145/17) oraz wyrok SN z 16 lutego 2017 r. (sygn. akt I CSK 100/16).

Uznał także, że uwagi poczynione przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku o sygn. SK 32/14 należy *mutatis mutandis* odnieść do niniejszej sprawy. Zdaniem Sejmu, na podstawie stanowiska Trybunału zajętego w wyroku o sygn. SK 32/14 można wskazać argumenty za zgodnością z Konstytucją regulacji zakwestionowanej w sprawie niniejszej.

Zdaniem Sejmu, identycznie jak w sprawie o sygn. SK 32/14 podstawą testu proporcjonalności regulacji obecnie wynikającej z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego jest przyjęcie prymatu autorskich praw majątkowych nad prawami naruszydźciela. Sejm stwierdził, że wprowadzenie do prawa autorskiego roszczenia o naprawienie wyrządzonej szkody przez zapłatę wielokrotności stosownego wynagrodzenia stanowi dla uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych efektywny instrument ochrony tych praw. Zauważył przy tym, że ingerencja państwa w sferę własności i innych praw majątkowych osoby dopuszczającej się naruszenia uzasadniona jest przede wszystkim jej bezprawnym działaniem. Dodał, że specyfika praw autorskich utrudnia ustalenie wysokości poniesionej szkody, co w praktyce może przeszkadzać dochodzeniu jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Przywołując stanowisko doktryny i judykatury, Sejm zwrócił uwagę, że choć podstawową funkcją odpowiedzialności cywilnej jest funkcja kompensacyjna, to nie jest ona jedyną realizowaną przez ten rodzaj odpowiedzialności. Zaskarżona regulacja uwzględnia także

funkcję odstrasżającą – prewencyjną, w szczególności ze względu na potrzebę ochrony praw własności intelektualnej z punktu widzenia realnego zagrożenia wystąpieniem kolejnych deliktów.

Sejm stwierdził, że zakwestionowana regulacja jest konieczna dla realizacji konstytucyjnie uzasadnionego celu ustawy, a nadto jej efekty pozostają w odpowiedniej proporcji do nakładanych ciężarów. Powołał przy tym podobne argumenty jak zaprezentowane w stanowisku Prokuratora Generalnego. Zaznaczył dodatkowo, że trudności dowodowych związanych z analizowanym rodzajem odpowiedzialności nie niweluje możliwość korzystania z takich środków, jak roszczenie informacyjne (art. 47 prawa autorskiego), którego celem jest umożliwienie autorowi uzyskania informacji pozwalającej obliczyć lub zweryfikować wysokość wynagrodzenia należnego z tytułu eksploatacji utworu. Sejm wskazał, że w praktyce środki te są nie zawsze skuteczne.

Tak jak Prokurator Generalny, Sejm zaznaczył, że zgodnie z poglądami doktryny, orzecnictwem sądów krajowych i TSUE, w prawie obowiązującym istnieją mechanizmy pozwalające korygować model odszkodowań ryczałtowych.

Konkludując, Sejm stwierdził, że podzielenie zastrzeżeń skarżącego oznaczałoby, że zaaprobowana w orzecnictwie TK ryczałtowa postać odszkodowania straciłaby sens i nie miałyby zastosowania w żadnym wypadku. Do dochodzenia odszkodowania przez uprawnionego niepotrzebne byłoby tworzenie tego szczególnego mechanizmu, a w razie niemożności ustalenia w toku procesu wysokości poniesionej szkody, wysokość odszkodowania zostałaby określona na podstawie art. 322 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.).

4. Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z 13 grudnia 2018 r. poinformował, że nie przystępuje do przedmiotowej skargi konstytucyjnej.

II

Zarządzeniem z 9 października 2019 r. przewodniczący składu orzekającego w sprawie o sygn. SK 26/18 – w związku z wydanym w tej sprawie postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z 9 października 2019 r. o rozpoznaniu skargi konstytucyjnej L.D. na posiedzeniu niejawnym – wyznaczył termin tego posiedzenia oraz termin ogłoszenia orzeczenia na 20 listopada 2019 r.

9 października 2019 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego wydała zarządzenie w sprawie o sygn. P 14/19 (dotyczącej również art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz. U. z 2018 r. poz. 1191, ze zm.) o skróceniu terminu, o którym mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm., ze zm.). Zarządzeniem z 10 października 2019 r. przewodniczący składu orzekającego w sprawie o sygn. P 14/19 wyznaczył termin rozprawy na dzień 5 listopada 2019 r.

III

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Rekonstrukcja przedmiotu zaskarżenia.

1.1. L.D. zakwestionował konstytucyjność art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1231; dalej: prawo autorskie) w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r.

Wskazana przez skarżącego data 1 lipca 2015 r. jest datą ogłoszenia w Dz. U. z 2015 r. pod poz. 932 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2015 r. o sygn. SK 32/14 (OTK ZU nr 6/A/2015, poz. 84), w którym orzeczono, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, ze zm.) w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji. Art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w brzmieniu poddanym kontroli w sprawie o sygn. SK 32/14 (nadany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 99, poz. 662) miał następującą treść: „Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa (...) naprawienia wyrządzonej szkody (...) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu”.

Skarżący przez przywołanie w opisie przedmiotu zaskarżenia daty 1 lipca 2015 r. określił zatem, że kwestionuje art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego o takiej treści, jaką uzyskał on wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. SK 32/14.

Wobec tak opisanego przedmiotu zaskarżenia Trybunał Konstytucyjny poczynił kilka uwag.

Skarżący zakwestionował art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, w zakresie, w jakim dotyczy on zarówno majątkowych praw autorskich, jak również praw pokrewnych. Zastosowanie tego przepisu do praw pokrewnych nie wynika bezpośrednio z jego treści, lecz z art. 101 prawa autorskiego, który przewiduje odpowiednie stosowanie art. 79 prawa autorskiego do artystycznych wykonań, fonogramów, wideogramów, nadań programów, pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych. Dla odtworzenia treści regulacji zaskarżonej w skardze konieczne jest zatem wzięcie pod uwagę obydwu wymienionych przepisów prawa autorskiego. Skarżący tego nie uczynił. Samo przywołanie tylko przepisu podstawowego, bez wskazania przez skarżącego przepisu związkowego jako koniecznego do odtworzenia treści zaskarżonej normy prawnej, nie musiałoby oznaczać, że skarżący nie spełnił wymagania, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK), gdyż można by rozważać zastosowanie zasady *falsa demonstratio non nocet*. W przypadku skargi L.D. zachodzi jednak jeszcze inna okoliczność skutkująca niedopuszczalnością orzekania o art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie, w jakim dotyczy on praw pokrewnych. W sprawie, w związku z którą wniesiona została skarga konstytucyjna (odnoszącej się do roszczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 3 prawa autorskiego), powództwo dotyczyło naruszenia autorskich praw majątkowych powoda przez reemisję utworów audiowizualnych; to znaczy, że ostateczne orzeczenie w sprawie skarżącego zapadło na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie, w jakim reguluje on roszczenie o zapłatę dwukrotności stosownego wynagrodzenia w przypadku naruszenia majątkowych praw autorskich, a nie w zakresie, w jakim dotyczy on praw pokrewnych.

To powoduje, że wobec niespełnienia szczególnych wymagań skargi konstytucyjnej, która dotyczyć może jedynie aktu normatywnego, na podstawie którego zapadło ostateczne orzeczenie o prawach, wolnościach albo o obowiązkach określonych w Konstytucji (art. 79 Konstytucji oraz art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK), postępowanie co do art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie, w jakim przewiduje, że uprawniony, którego majątkowe prawa

pokrewne zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z przedmiotu prawa pokrewnego, podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku o sygn. SK 32/14 rozstrzygnął o niekonstytucyjności jednej z norm wysłowionych w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, a mianowicie orzekł o regulacji, zgodnie z którą uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa w sposób zawiniony, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej trzykrotności stosownego wynagrodzenia. Wyrok Trybunału nie dotyczył natomiast wyrażonego w tym przepisie, a zakwestionowanego w skardze konstytucyjnej L.D., unormowania, zgodnie z którym uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia.

Trybunał Konstytucyjny odniósł się także do jednej z okoliczności podniesionych w stanowiskach Sejmu i Prokuratora Generalnego. Otóż wymienieni uczestnicy postępowania uznali, że w niniejszej sprawie przedmiot kontroli powinien być odczytany wężej, a mianowicie badanie konstytucyjności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego winno być ograniczone tylko do tego zakresu, w którym przepis ten dotyczy żądania naprawienia wyrządzonej szkody – przez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości dwukrotności stosownego wynagrodzenia – skierowanego wobec osoby, która w sposób zawiniony naruszyła prawa uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. Swe stanowisko wymienieni uczestnicy postępowania uzasadnili tym, że w sprawie skarżącego stwierdzono, że naruszył on majątkowe prawa autorskie w sposób zawiniony. Trybunał, przeanalizowawszy rozstrzygnięcia wydane w sprawie skarżącego, zauważył, że kwestia winy skarżącego rozpatrywana była w orzeczeniach, które zapadły jeszcze przed ogłoszeniem wyroku TK o sygn. SK 32/14, a w których strona powodowa wystąpiła z roszczeniem o zapłatę kwoty odpowiadającej trzykrotności stosownego wynagrodzenia – możliwość zasądzenia takiej wysokości ryczałtu odszkodowawczego uwarunkowana była bowiem winą po stronie osoby, która naruszyła autorskie prawa majątkowe. Skarżący zakwestionował nie regulację, na podstawie której zapadły te orzeczenia, lecz regulację, na podstawie której sądy orzekały po wznowieniu postępowania w sprawie skarżącego, uwzględniając derogacyjny skutek wyroku TK o sygn. SK 32/14.

Jak wprost stwierdzono w wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z 22 grudnia 2016 r.: „nadal obowiązuje (...) art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b [prawa autorskiego] – w zakresie w jakim uprawniony, którego prawa majątkowe zostały naruszone może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem korzystania z utworu – bez względu na zawinienie”. Z kolei SN w wyroku z 7 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]), wydanym w sprawie skarżącego, zaznaczył, że: „Można się zastanawiać, czy w okrojonej treści – art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a i b [prawa autorskiego] oraz konstrukcja tego przepisu nie skłania ku przesłance winy (umyślnej lub nieumyślnej) sprawcy szkody, od którego wymaga się dwukrotności stosownego wynagrodzenia, jednak problem ten nie wymaga rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie. Z ustaleń wynika, że po stronie pozwanego jest wina i to umyślna, więc nawet zaostrożona interpretacja powołanego przepisu odpowiada wyrokowi zasądzającemu należne kwoty” (SN przywołał przy tym wyrok SN z 16 lutego 2017 r., sygn. akt I CSK 100/16, w którym wskazano, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego może być podstawą zasądzenia odszkodowań w wysokości podwójnego stosownego wynagrodzenia tylko w oparciu o przesłankę bezprawności; por. także postanowienie SN z 15 maja 2015 r., sygn. akt V CSK 41/14 oraz wyrok SN z 10 listopada 2017 r., sygn. akt

V CSK 41/14). Analiza wymienionych orzeczeń przywiodła Trybunał do wniosku, że ostatecznie rozstrzygając sprawę skarżącego, sąd wyinterpretował z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego, że wina nie jest przesłanką odpowiedzialności przez tę normę kształtowanej. Z tych względów Trybunał nie znalazł podstaw zawężenia zakresu kontroli art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b w taki sposób, jak zaproponowano to w stanowiskach Sejmu i Prokuratora Generalnego.

1.2. Mimo że w skardze konstytucyjnej L.D. zawarto wiele zarzutów, to w znacznym stopniu pokrywają się one z zarzutami, które były rozpoznane w wyroku TK o sygn. SK 32/14. Trybunał w przywołanym orzeczeniu konstytucyjny wzorzec oceny wyprowadził z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji, umarzając wówczas postępowanie w zakresie (przywołanego także „związkowo”) art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. W *petitum* swej skargi L.D. wskazał jako wzorce art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji, a dopiero w dalszej jej części rozpiął je w różnych konfiguracjach. Wobec tego Trybunał poddał analizie dopuszczalność poszczególnych zarzutów sformułowanych przez skarżącego.

Skarżący stwierdził, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego narusza zasadę sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji), w szczególności takie jej elementy i przejawy, jak zasada słusznego i sprawiedliwego odszkodowania, wymaganie tworzenia warunków zdrowego i stabilnego rozwoju gospodarczego oraz słusze (sprawiedliwe) wyważenie interesów ogółu i interesów jednostki.

W tym miejscu należy przypomnieć, że przedmiotem ochrony realizowanej przy pomocy skargi konstytucyjnej – jak wynika z art. 79 ust. 1 Konstytucji – są konstytucyjne prawa podmiotowe. Jak precyzuje to art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, skarżący ma obowiązek wskazać, które przysługujące mu prawo lub wolność zostały naruszone, i w jaki sposób.

Odnosnie do art. 2 Konstytucji, Trybunał Konstytucyjny w swym orzecznictwie wielokrotnie wyjaśniał, że nie jest wykluczone zastosowanie tego przepisu jako wzorca kontroli w sprawach skargi konstytucyjnej, przy czym wymaga to zawsze wskazania, jakie konkretne prawo mające swe źródło w tym przepisie Konstytucji zostało naruszone. Tymczasem skarżący, przywołując art. 2 Konstytucji, bądź traktuje go jako samodzielny wzorzec kontroli, i wówczas wskazuje na wiele zasad będących elementami zasady sprawiedliwości społecznej, bądź stosuje ten przepis Konstytucji jako uzupełniający treść innych przywołanych przez siebie wzorców, tj. art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji lub w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. W pierwszym przypadku mamy do czynienia z niedopuszczalnością orzekania, gdyż skarżący nie spełnił wymagania wskazania przysługujących mu konstytucyjnych praw podmiotowych wywiedzionych z art. 2 Konstytucji, a zatem w zakresie zarzutu niezgodności kwestionowanej regulacji z art. 2 Konstytucji jako samodzielnym wzorcem kontroli postępowanie podlegało umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Jeśli chodzi o zarzut, w którym skarżący wiąże elementy zasady sprawiedliwości społecznej z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, to mógł on podlegać rozpoznaniu – tak jak w sprawie o sygn. SK 32/14 – jako zarzut naruszenia art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji.

Odnosząc się do sformułowanego przez skarżącego zarzutu niezgodności kwestionowanego uregulowania z art. 2 Konstytucji w powiązaniu z art. 32 ust. 1 Konstytucji, Trybunał zauważył, że w swym orzecznictwie wyjaśnił już relacje zachodzące między tymi przepisami (zob. w szczególności wyrok z 12 lipca 2012 r., sygn. P 24/10, OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 79, i liczne przywołane tam orzecznictwo), zaznaczając, że w odniesieniu do nakazu równego traktowania równych, zasada sprawiedliwości społecznej pokrywa się z zasadą równości, będącą jej konkretyzacją. *Prima facie* nie ulega zatem wątpliwości, że naruszenie zasady równości jest równoznaczne z naruszeniem zasady sprawiedliwości społecznej w analizowanym obszarze. Należy jednak uznać, iż w razie sformułowania zarzutu niezgodności określonej

regulacji prawnej z ustawą zasadniczą, związanego z nieuzasadnionym zróżnicowaniem sytuacji prawnej podmiotów podobnych, jako wzorzec kontroli powinna zostać wskazana zasada równości, a nie zasada sprawiedliwości społecznej, która – ze względu na regułę *lex specialis derogat legi generali* – nie stanowi wówczas odpowiedniego kryterium oceny konstytucyjności kwestionowanej regulacji. W swej skardze konstytucyjnej L.D. postawił zarzut, że zróżnicowanie sytuacji prawnej osób naruszających prawa autorskie (i prawa pokrewne) i osób naruszających prawa do wynalazku, wzoru przemysłowego, wzoru użytkowego lub znaku towarowego (lecz także zróżnicowanie sytuacji prawnej uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych oraz uprawnionych z tytułu praw własności przemysłowej) nie jest uzasadnione żadnym z kryteriów tzw. testu równości. Skarżący stwierdził, że podmioty należące do wyodrębnionych przez niego grup są „w niezwykle zbliżonej sytuacji”, nie podjął jednak próby określenia cechy istotnej (relewantnej), która o takiej kwalifikacji decyduje. Brak uprawdopodobnienia twierdzenia o konieczności uznania porównywanych grup podmiotów za jedną kategorię podmiotów podobnych stanowiło w niniejszym postępowaniu uchybienie formalne uniemożliwiające Trybunałowi merytoryczne rozpatrzenie podniesionego zarzutu naruszenia konstytucyjnej zasady równości. Już w uzasadnieniu wyroku o sygn. SK 32/14 Trybunał wskazał, że dokonanie oceny zgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego z art. 32 ust. 1 Konstytucji przez porównanie sytuacji podmiotu naruszającego autorskie prawa majątkowe z sytuacją podmiotów naruszających inne prawa (np. własność lub prawa rzeczowe) wymagałoby szczegółowej analizy podobieństw i różnic praw autorskich oraz innych praw, które skarżący uważa za podobne, a następnie szczegółowej analizy i porównania stopnia ich ochrony.

Skarżący jako wzorzec kontroli wskazał także art. 32 ust. 2 Konstytucji, który to przepis wyraża zasadę niedyskryminacji. W skardze brak jednak odrębnego uzasadnienia zarzutu niezgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego z tym właśnie wzorcem kontroli. Wobec tego – w tym zakresie – skarga nie spełnia wymagania określonego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Z tych wszystkich powodów Trybunał uznał, że postępowanie w zakresie niezgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Należy w tym miejscu na marginesie zauważyć, że sam skarżący miał trudności z zidentyfikowaniem, a tym samym sformułowaniem odrębnego zarzutu niezgodności kwestionowanej regulacji z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji (ewentualnie także w z związku z art. 2 Konstytucji). Jak sam zauważył w skardze: „(...) nie sposób odrębnie omówić naruszenia prawa do własności oraz prawa do równej ochrony własności i innych praw majątkowych bez jednoczesnego omówienia naruszenia przedmiotową regulacją prawa do równego traktowania przez władze publiczne oraz prawa do bycia niedyskryminowanym. Zagadnienia te ściśle są ze sobą powiązane, wzajemnie się przenikają i można więc twierdzić, że kwestionowana regulacja narusza regulację art. 64 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 2 Konstytucji RP”.

Podsumowując, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przedmiotem kontroli konstytucyjności w niniejszej sprawie jest badanie zgodności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b prawa autorskiego w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji.

2. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego o sygn. P 14/19 i jego wpływ na postępowanie w niniejszej sprawie.

W toku rozpoznawania niniejszej sprawy ujawniła się jeszcze jedna okoliczność. Sąd Najwyższy w przedstawionym Trybunałowi Konstytucyjnemu pytaniu prawnym, rozpoznawanym pod sygn. P 14/19, zakwestionował konstytucyjność art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego podnosząc zarzuty istotnie zbliżone do tych sformułowanych przez skarżącego w niniejszej sprawie.

Trybunał Konstytucyjnym w wydanym w sprawie o sygn. P 14/19 wyroku z 5 listopada 2019 r. orzekł, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z porównania zrekonstruowanego we wcześniejszym punkcie zakresu kontroli z zakresem rozstrzygnięcia w wyroku o sygn. P 14/19 wynika, że w niniejszej sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa zbędności wydania wyroku (art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK). W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał wielokrotnie wyjaśniał, że zastosowanie zasady *ne bis in idem* w postępowaniu przed sądem konstytucyjnym jest w pełni uzasadnione, jeżeli istnieje wcześniejsze orzeczenie o zgodności badanego przedmiotu ze wskazanym wzorcem kontroli lub jeżeli Trybunał uznał wskazany wzorzec za nieadekwatny do badania danego przedmiotu kontroli. Zasada ta, z jednej strony, stabilizuje sytuację powstałą w wyniku ostatecznego orzeczenia jako formalnie prawomocnego (zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału mają bowiem moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne), z drugiej zaś strony, nie zamyka drogi do dalszego procedowania przed Trybunałem pod warunkiem wskazania innych, niż dotychczas badane, wzorców kontroli.

W sprawie niniejszej występują identyczne jak w rozstrzygniętej wcześniej sprawie o sygn. P 14/19: zaskarżony przepis (odtworzona z niego treść normatywna), wzorzec konstytucyjny oraz zarzuty.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK umorzył postępowanie w sprawie kontroli konstytucyjności art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b prawa autorskiego w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji. Brak jest bowiem celowości prowadzenia postępowania i wyrokowania w kwestii, która została już jednoznacznie i ostatecznie rozstrzygnięta.

Zważywszy powyższe okoliczności Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.